

Sami Karjalainen: Suomen sudenkorennot

korento.net

Vuosi 2004

[Etusivu](#)[Kirja](#)[Valokuvat](#)[Lajiluettelo](#)[Maakuntahavainnot](#)[Lentoajat](#)[Uudet havainnot](#)[Lataa](#)[Extra](#)[Postituslista](#)[Linkit](#)[Yhteystiedot](#)[In English](#)

Tälle sivulle olen koonnut tärkeimpiä sudenkorentohavaintoja vuodelta 2004. Vaikka säät eivät kesällä suosineet, tehtiin maassamme tänäkin vuonna runsaasti kiintoisia havaintoja. Maalle löydettiin yksi uusi sudenkorentolaji ja tehtiin useita uusia maakuntahavaintoja! Kesä oli pitkä: sudenkorentojen aikasuusennätystä sivuttiin ja myöhäisyysennätys lyötiin!

Maalle uusi laji!

Sympecma paedisca (Brauer, 1877) on tavattu Suomesta ensi kerran. Se on mielenkiintoinen lisäys maamme lajistoon, sillä se talvehtii aikuisena ja voi olla aktiivinen talven lämpiminä päivinä. Maamme muut lajit talvehtivat joko munina tai toukkina.

Laji kuuluu keijukorentojen heimoon, joita maassamme elelee kaksi muuta *Lestes*-sukuun kuuluvaa lajia. Keijukorennot ovat tytönkorentoja muistuttavia eli hentoja ja noin neljän sentin pituisia.

Nyt löydetty yksilö oli lentänyt perhosia tutkivan Jaakko Kullbergin valopyydykseen toukokuun 4. ja 16. päivän välisenä aikana. Yksilö on koiras. Vaikka sudenkorennot eivät tule valolle monien perhoslajien tapaan, niin niitäkin saadaan joskus valopyydyksistä. Lajin löytöpaikka on ulkosaariston Örö, joka kuuluu Dragsfjärdin kuntaan. Jaakko Kullberg on löytänyt kyseiseltä saarelta aiemmin 24 Suomelle uutta perhoslajia.

Aikuisena talvehtivia *Sympecma*-lajeja on Euroopassa kaksi. Suvun lajeja on tavattu Suomen lähialueilla, Virossa ja Ruotsissa. *Sympecma paedisca* löydettiin Ruotsille uutena Gotlannista vuonna 2000 ja näyttää olevan vahvasti leviämässä Itämeren alueella. Hyönteismaailman ihmeitä on, että hentorakenteiset hyönteiset kykenevät lentämään merialueiden yli.

Sympecma paedisca esitellään lyhyesti kirjassani Suomen sudenkorennot lähialueiden lajeissa, ks. s. 184. Kuvia löytyy myös netistä, esimerkiksi [täältä](#). Laji ei muistuta muita kotimaisia lajeja. Tosin vastakuoriutuneet tytönkorennot ja muutkin hentosudenkorennot, joiden värit eivät ole vielä kehittyneet, muistuttavat väriykseltään sitä.

Toinenkin havainto *Sympecma*-suvun lajista

Reijo Nenonen lähetti minulle 24. toukokuuta valokuvan sudenkorennosta, joka paljastui *Sympecma*-suvun yksilöksi. Hän on ottanut valokuvan Virolahdella 5.5.04. Kuva on nähtävissä [täällä](#). Kyseessä on naaras.

Koska yksi yksilö on saatu Öröstä ja toinen on valokuvattu Virolahdella, niin oletettavasti *Sympecmaa* voi löytää muualtakin etelärannikolta. Nyt löydetyt yksilöt ovat todennäköisesti vaeltaneet tänne tänä keväänä. Jos lisääntyminen onnistuu, niin loppukesästä voi olla nuoria yksilöitä.

Suvulla on mielenkiintoinen piirre, joka voi auttaa maastossa tunnistamista (ja johon *Sympecma*-sana viittaa). Kun siivet ovat lepoasennossa, kaikki neljä siipeä ovat samalla puolella takaruumista. Näin Virolahdella valokuvattukin yksilökin siipiään pitää. Yleensä sudenkorennoilla siivet ovat symmetrisesti.

Kolmas havainto *Sympecma*-suvun lajista

Johan Andersson lähetti minulle 26. toukokuuta samana päivänä Porvoon Pellingissä kuvaamansa valokuvan. Hän oli lukenut näiltä sivuilta maan uudesta lajista ja lähtenyt sitä etsimään. Hän lähetti [valokuvan](#) yksilöstä, joka on kuvasta helposti tunnistettavissa *Sympecma paedisca* -koiraaksi.

STT on julkaissut tiedotteen "Suomesta löytyi uusi sudenkorentolaji" 27. toukokuuta. Tiedotteessa kerrotaan kaikista edellä mainituista kolmesta havainnosta. Tiedote on laadittu Luonnontieteellisessä keskusmuseossa. Tieto levinnee nyt laajasti, ja toivottavasti saamme lisää havaintoja.

Nimi uudelle lajille: idänkirsikorento

Sympecma paediscalle on annettu kotimainen nimi: se on idänkirsikorento. Mistäkö nimi tulee? "Idän" viittaa sen itäiseen, Siperian kautta Japaniin ulottuvaan levinneisyyteen. "Kirsi" on vanha kotimainen sana, joka viittaa talveen/huurteeseen/routaan/tms. (täytyy vielä tarkistaa sanakirjasta). "Kirsi" on toki myös naisen nimi ja sinänsä sopiva sudenkorennolle, koska monilla hentosudenkorennoilla on ennestään naiseuteen viittaavia nimiä. Toinen vaihtoehto nimeksi oli idäntalvikorento. "Kirsi"-sanon käyttämisestä ehdotti Kauri Mikkola.

Sudenkorentomiehet aktivoituivat

Maan uusi laji herätti sudenkorennosta kiinnostuneet talviuilta. Kävimme Johan Anderssonin ja hänen vaimonsa Veronican ystävällisellä avustuksella Pellingissä siinä paikassa, jossa Johan oli kaksi päivään aiemmin valokuvannut *Sympecma paedisca*-koiraan.

Lajin etsimiseksi tehtiin runsaasti työtunteja ja yksi naarasyksilö löytyi ja saatiin valokuvattua. Tämä yksilö on kuvassa keskellä, siinä missä katseet ja kameralinssit kohtaavat. Kuvassa ovat myös Larry Huldén (Eläinmuseolta), Johan Andersson ja Matti Hämäläinen.

Tässä kaksi ottamaani kuvaa kyseisestä yksilöstä. Kuvauspäivä oli 28. toukokuuta. Ylemmässä kuvassa näkyy hyvin miten laji pitää kaikki siivet vastakkain painettuina ja sivulle käännettynä.

Haavimiehet saivat samalta paikalta myöhemmin samana päivänä vielä yhden koiraan. Seuraavana päivänä 29. toukokuuta tapasin yhden naaraan, joka ruokailee kuvassa alla.

Johan Andersson näki Pellingissä 3.6. vielä yhden idänkirsikorenon koiraan.

Yksilöitä havaittiin keväällä yhteensä seitsemän (1 x Dragsfjärdin Örö, 1 x Virolahti, 5 x Porvoon Pellinki). Koiraita on tavattu neljä ja naaraita kolme.

Idänkirsikorento tavattu myös syksyllä

Johan Andersson valokuvasi Porvoon Pellingissä 11.8. idänkirsikorenon (*Sympecma paedisca*) naarasyksilön. Seuraavana päivänä samalla paikalla tavattiin yksi koiras ja yksi naaras. 13. elokuuta kävin itse paikalla, jolloin nähdyt molemmat yksilöt löysi Johanin vaimo Veronica. Sain valokuvattua koirasta ensi kerran (kuva on alla).

Syksyllä lajista ei saatu havaintoja muualta kuin Pellingistä, mutta siellä nähtiin monta yksilöä.

Idänkirsikorento Suomessa jo vuonna 2002

Ensimmäiset idänkirsikorentohavainnot saatiin tänä keväänä, mutta nyt on paljastunut, että laji on valokuvattu Porvoon Pellingissä jo 31.8.2002. Kuva löytyi kun Johan Andersson ja Veronica Gustavsson tutkivat vanhoja valokuviaan. Tällöin laji jäi määrittämättä. [Vuonna 2002](#) Johan löysi maalle uuden lajin, etelänukonkorenon *Aeshna mixta*, Pellingistä. Idänkirsikorento saattoi vaeltaa Suomeen samoilla tuulilla kuin etelänukonkorento.

Uusia maakuntahavaintoja vuonna 2004

Varsinais-Suomi (V): Idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*), 4.-16.5.2004, Dragsfjärd (Örö), Jaakko Kullberg

Etelä-Karjala (EK): Idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*), 5.5.2004, Virolahti, Reijo Nenonen

Uusimaa (U): Idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*), 26.5.2004 (31.8.2002, ks. ed.), Porvoo (Pellinki), Johan Andersson, [valokuva kyseisestä yksilöstä](#)

Pohjois-Savo (PS): Kirjoukonkorento (*Aeshna cyanea*), 25.8.2004, Savonranta, Timo Luostarinen

Pohjois-Savo (PS): Liitokorento (*Epitheca bimaculata*), toukkanahka, 4.7.2004, Iisalmi, Matias Virta (Kimmo Virta ilm.)

Pohjois-Karjala (PK): Hoikkatytönkorento (*Ischnura elegans*), 10.7.2004, Kitee, Jukka Matero

Laatokan Karjala (LK): täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*), 8.7.2004, Parikkala (Siikalahti), Stu Burnet (havainnot on tehty aiemminkin, mutta tämä on ensimmäinen ilmoitettu)

Aikaisia havainnot

Kevään aikaisin koskaan Suomessa havaittu sudenkorento on ruskohukankorento 8.5.1934 Helsingissä (jos edellä mainittu aikuisena talvehtinut laji jätetään huomiotta). Tänä keväänä tätä aikaisuusennätystä on sivuttu.

Tietooni ovat tulleet seuraavat havainnot toukokuun 8. päivältä:

- Mitja Vainiomäki näki useita lampikorentoja Hämeenkyrössä 8.5. (ja 9.5.). Kyseessä oli isolampikorento (*Leucorrhinia rubicunda*).
- Pertti Virta näki Karjaalla 8.5. isotytönkorenon (*Erythromma najas*) ja isolampikorenon (*Leucorrhinia rubicunda*).
- Jussi Mäkinen havaitsi Eurassa 8.5. isolampikorenon (*Leucorrhinia rubicunda*) ja jonkun tytönkorenon (ilmeisimmin keihästytytkorento). Samana päivänä Eurassa myös Tuomo Hurme näki isolampikorenon (*Leucorrhinia rubicunda*).

Seuraavana päivänä eli 9.5. Tuomo Hurme havaitsi Eurassa peräti neljä lajia: isolampikorento (*Leucorrhinia rubicunda*), vihertytönkorento (*Coenagrion armatum*), keihästytytkorento (*C. hastulatum*) ja ruskohukankorento (*Libellula quadrimaculata*).

8.5.-9.5.2004 havaittuja lajeja on siis viisi. Näistä neljä on aikaisuusennätystä.

Sitten tulikin kylmää, mutta korentohavainnot on kuitenkin tehty. Kevään ensimmäinen tietooni tullut vaskikorenon (*Cordulia aenea*) havainto on Kiikoisilta 11. toukokuuta (Keijo T. Seppälä ja luontokartoittaja-oppilaat). Toinen havainto on Karjaalta 20. toukokuuta (Antti Koli). Samana päivänä Mitja Vainiomäki näki vihertytönkorenon (*Coenagrion armatum*) Hämeenkyrössä. Isolampikorento on nähty myös Parikkalassa (Rainer Rajakallio, 16.5.).

Olli Vesikko tapasi litteähukankorenon (*Libellula depressa*) Kirkkonummella 3. kesäkuuta, mikä on lajin uusi aikaisuusennätys.

5. kesäkuuta oli lämmin päivä ja silloin tehtiin seuraavia kiintoisia havainnot:

- Neidonkorento (*Calopteryx virgo*), Espoo (Heikki Virkkunen)
- Sulkakoipikorento (*Platycnemis pennipes*), Pohja (Antti Koli)
- Karvaukonkorento (*Brachytron pratense*), Pohja (Kimmo Virta)
- Aitojokikorento (*Gomphus vulgatissimus*), Espoo (Tuomo Lehikoinen)
- Liitokorento (*Epitheca bimaculata*), Kyröskoski (Mitja Vainiomäki)
- Lummelampikorento (*Leucorrhinia caudalis*), Hamina (Petri Metsälä) ja Pohja (Kimmo Virta)
- Sorjahukankorento (*Libellula fulva*), Pohja (Kimmo Virta) (aikaisuusennätys)

Myöhäisiä havainnot

Ennen tätä kesää myöhäisimmät sudenkorentohavainnot oli tehty 23. lokakuuta. Siniukonkorento (*Aeshna juncea*) on tavattu tänä päivänä vuonna 1925 Perniössä ja vuonna 2000 Eurassa.

Vuonna 2004 punasyyskorentoa (*Sympetrum vulgatum*) tavattiin selvästi myöhemmin.

Myöhäisyysennätys lyötiin useita kertoja:

- 24.10. Hanko (Tulliniemi), Petteri Lehikoinen (Petro Pynnönen ilm.)
- 28.10. Espoo (Laurinlahti), Sami Karjalainen
- 28.10. Hanko (Tulliniemi), Petteri Lehikoinen (Petro Pynnönen ilm.)
- 29.10. Hanko (Halias), Petri Saarinen
- 1.11. Pohja, Sami Virta (Kimmo Virta ilm.)
- 5.11. Hanko (Tulliniemi), Petro Pynnönen

5. marraskuuta jäi myöhäisimmäksi havainnoksi. Tällöin lennossa oli vielä useita yksilöitä.

Etelänukonkorentohavainnot vuonna 2004

Maassamme ensi kerran vuonna 2002 löydetty etelänukonkorento (*Aeshna mixta*) on tavattu myös tänä kesänä eli jo kolmantena kesänä peräkkäin. Tänä kesänä sitä havaittiin ainakin seuraavasti:

- 18.8. & 19.8. (ja useita kertoja senkin jälkeen) Porvoon Pellinki (Johan Andersson)
- 20.8. & 26.8. Espoo (Matti Hämäläinen)
- 22.8. Mietoinen (Antti Haarto)
- syyskuu Hanko, Jarkko Santaharju (Petro Pynnönen ilm.)
- syyskuu Lemlandin Lågskär, Antero Lindholm ja Annika Forsten (Petro Pynnönen ilm.)
- 26.9. Espoo (Sami Karjalainen)
- 7.10. Helsinki (Petro Pynnönen)

Päivitetty viimeksi: 3.7.2005

© 2011 [Sami Karjalainen](#)